

**Çary
AÝNAZAROW**

**Söýgi
kelamy**

Goşgulary

Aşgabat – 2016

**Çary Aýnazarow. Söýgi kelamy.
Goşgular. Golýazma. 2016 ý.**

ANNOTASIÝA

Çary Aýnazarow 1957-nji ýylda Mary welaýatynyň Ýolöten etrabynda dogulýar. Häzirki wagtda mugallymi bolup zähmet çekýär. Göwnaçyk, şahandaz, alayaz ýigit. Çarynyň zehini tebygy. Ol goşgyny «ýazjak» diýip düzenok. Ylham gelende, mekdepde, ýolda bolsun, öýde ýa-da toýda bolsun... setirleriň öz-özi döräberýär. Çarynyň goşgulary ynsan, tebigat gözelligi, söýgi, soňam öz durmuş tejribesine esaslanyp, öwüt-nesihat, jemläp aýdylanda bolsa, Söýgi barada. Dünýä, topragyna, iline, ýakynlyryna hem daşlaryna, durmuşa, perzentlerine... Çarynyň söýmän oňup bilmeýän başga-da bir nyşanasy bar. Ýöne ol ony ilden gizleýär. Emma hernäçe

gizlese-de, ony bilmegiňem özbir ýoly bar. Ol hem onuň şu kitabyny doly okap çykmak. Çünki şu kitaby Çarynyň «syrlar sandygy». Şahyr syryny ilden ýaşyrsa-da, öz ýüreginden neneň edip gizlesin?! Şygrylary bolsa, şahyryň öz Ýürejiginiň önümi!

Çarynyň goşgulary, makalalary dürli neşirlerde çap bolup durýar.

1. BERKARAR WATANDA BAGTYÝAR DÖWRÜM

Söýgi, suratyňy kalbyma saldym,
Berkarar watanda bagtyýar döwrüm.
Säher-sabalarňy ýüzüme syldym,
Berkarar watanda bagtyýar döwrüm.

Päkize asmanyň, rahat Zeminiň,
Gyratyň owazy gelyär henizem,
Gelendir Zelili, Seýdi, Kemine...
Berkarar watanda bagtyýar döwrüm.

Kölüňe görk berer ördek-guwlaryň,
Ýoluňa görk berer, ýörsek, gowularyň,
Tenekar – topragyň, şypa– suwlaryň,
Berkarar watanda bagtyýar döwrüm.

Hazaryň görküdir ajap Awazaň,
Dessury berkeddi gadym Oguzyň,
Dünýäň dört künjüne ýetýär owazam,
Berkarar watanda bagtyýar döwrüm.

Asmandan dür ýagýar,
Nur çykýar ýerden,
Pyragy paýhasly,
Görogly nerdir,
Dünýäň ýüregi deý, galkynýar ýurdum
Berkarar watanda bagtyýar döwrüm.

2. BAGTYÝARLYK DÖWRÜMDE

Apalap agtyklarym,
Toýlaryny sowýaryn.
Gujagymda göterip,
Çowlujygmy söýýäriň –
Bagtyýarlyk döwrümde.

Her säherde oýaryňar –
Gülküsi çagajyklaň.
Üşşýär saçak başyna
Agzybir balajykلام –
Bagtyýarlyk döwrümde.

Gül Watanyň ýazyny
Synlap-synlap, doýamok.
Altmyşy aljyradyp,
Gojalygy duýamok –
Bagtyýarlyk döwrümde.

Topragmyň täsin mähri
Ömrüme ömür goşýar. –

Berkarar Watanymda
Ýüregim gaýnap-joşýar
Bagtyýarlyk döwrümde.

Asmanda toýnuk gurýan
Durnalary synlaýan.
Dagdan inýän çeşmäniň
Şat sesini diňleýän –
Bagtyýarlyk döwrümde.

Ýumşak ýazyň şemaly
Ýüzüm sypar mylaýym,
Ak bagtymyň owazy
Diňläp, lezzet alýanym –
Bagtyýarlyk döwrümde.

3. EZIZ DIÝARYM

Bossana öwürdiň sagy-soluňy,
Bagtyýar Watanyň, eziz Diýarym.
Uzadýaň çar ýana dostluk goluňy,
Bagtyýar Watanyň, eziz Diýarym.

Güýç berdiň obama, gadym daýhana,
Ösüş ýola düşdi, ilim merdana,
Arkadagyň paýhasyndan dürdäne
Bagtyýar Watanyň, eziz Diýarym.

Watan bilen birdir janym hem tenim,
Özgertmeden dolup-daşýar her günüm,
Depämi gök diräp, göterýär göwün,
Bagtyýar Watanyň, eziz Diýarym!

4. WATANA SÖÝGI

(Aýdym üçin)

Bilekde kuwwatym, goşarda gaýrat,
Berkarar Watanda güýjüm gowzamaz.
Höwesim – hasyldyr, maksadym – myrat,
Bagtyýar döwrümde hijem gowzamaz.

Topragym – tenekar, suwum dermandyr,
Miwelerim datmadyga armandyr.
Bagtly ertirime baky permandyr,
Ak bugdaýym – tylla täjim gowzamaz.

Gaýtalamak:

Bilekde kuwwatym, goşarda gaýrat,
Berkarar Watanda güýjüm gowzamaz.
Höwesim hasyldyr, maksadym – myrat,
Bagtyýar döwrümde hijem gowzamaz.

Halkymyz nygmatly topragyn söýýär,
Ýurduma Gün mährin, Aý nurun çayýar.

Myhmansöyer adym äleme ýaýýan,
Harmanymda hasyl-çäjim gowzamaz.

Gaýtalamak:

5. BIZIŇKI

Gözbaşyn Jeýhundan alan,
Garagum derýa biziňki.
Aňyrsy jenneti bolan
Alma, üzüm, nar biziňki.

Dowar gezen gollarym bar,
Ördek, guwly köllerim bar,
Sürmekili källerim bar,
Ýeller gezer çöl biziňki

Gün nurundan ganar erkin,
Şirin-şerbet – toşap, kakym,
Derde derman buýan köküm,
Altyn-kümüş – kän biziňki.

Pagta, bugdaý, nebit-gazym,
Giň sährama ýetmez gözüm,
Hezil edip mugt hözirin
Görýän türkmen il biziňki.

Ýigitlerimiz – namys-arly,
Gelin-gyzlar – hyrydarly,
Gojalarymyz – paýhas barly,
Agras eneler biziňki.

6. SÖÝMEK

Watanymyň sähra-çöllerin söýýän,
Çöllerden öwüsýän ýellerin söýýän.
Söýýäriň salgymyň tolkun atyşyn,
Daglarynyň syryn saklap ýatyşyn.

Söýýän dutar-gyjak, aýdym-sazyny,
Çäksiz gül-gunçaly çäginini söýýän.
Söýýän gök maýsaly bahar-ýazyny,
Ýuwaly-elmikli çägäni söýýän.

Hazaryň joş urýan suwuny söýýän,
Çarlagyn, ördegin, gazyny söýýän.
Ýaz-güýzde durnasyn, guwuny söýýän,
Ummanyň üýtgeşik sazyny söýýän.

Çapsa, – ýerläp uçýan bürgüt mysaly,
Bedewiň synasyn, gözlerin söýýän.
Sähraň keşbin çekip dokaýar haly,
Eli çeper – gelin-gyzyn söýýän.

7. WATAN GORAÝAN

Orkestr şowhunly sazyny çalýar,
Men türkmen esgeri, Watan goraýan.
Mukam ýaş ýüregmi heýjana salýar,
Men türkmen esgeri, Watan goraýan.

Ata-babalarymyň pendine uýup,
Topragma söýgimi gursagma guýup,
Watan mertebesin belentde goýup,
Men türkmen esgeri, Watan goraýan.

8. GARAŞ!

Serhedimiz gorap saklamaly men,
Unutma, gözel gyz, sen maňa garaş!
Watana borjумы haklamaly men,
Unutma, gözel gyz, sen maňa garaş!

Kim näme diýse-de, beräýgin «häsin»,
Jahana jar eýle söýgi wepasyn,
Käte ysgap meniň tahýamyň ysın,
Unutma, gözel gyz, sen maňa garaş!

Ýürekde umydym, namys-buýsanjym,
Mukaddes ojagym, baýlygym-genjim,
Sensiň meniň – ertirime ynanjym,
Unutma, gözel gyz, sen maňa garaş!

Bu dünýe baýlygym, altynym-känim,
Şuglasyi sen meniň syrly dünýämiň,
Ýatlanymda – rahat tapýandyr janym,
Unutma gyz, garaş, sen maňa garaş!

9.TOPRAGYM

Ak çägeden depelenäde
Agynadym, oýnadym.
Gök maýsaly meýdanyňda
Güneşinden doýmadym.

Çeşmeleriň gözbaşynda
Akar suwuň derde derman.
Dag-düzleriň gözelligi
Görenleri eder haýran.

Janyňy heýjana salýar
Ýabany otlaň gülleri.
Alabahar mahmal geýer
Tomus gowrulan çölleri.

Güýz ýetişer miweleri,
Daglarda bişer pisseler.
Goýnuňda biten miwäňden
Iýse, gutular hassalar.

Kömelekli düz meýdanyň
Dokundyrar gözlerimi.
Topragymyň gözelligi
Bezär meniň sözlerimi.

10. SENIŇKI

Berkarar ýurt – türkmen ilim,
Ur gadamyň, ýol seniňki.
Gülläp dagda, bagda gülüň,
Gül-läleli gol seniňki.

Türkmen hergiz çekmez minnet,
Topragy altyndan gymmat,
Diýarymda rysgal-hümmet,
Hazynaly çöl seniňki.

Bilbiller şeýda bagynda,
Alma-nar biter dagynda,
Güller açmyş pudagyň-da,
Müşkün saçan gül seniňki.

Gözel ýurdum, akýar balyň,
Agyp-döňär süri malyň,
Gün-günden artýar rysgalyň,
Rahat gelýän ýyl seniňki.

11. TÜRKMEN ÝIGIDI

Düşbüdür, syzgyrdyr, üşükli, aňly,
Paýhasy daş ýaran türkmen ýigidi.
Dogry pikir eden bolmaz armanly,
Ýagşyny saýgaran türkmen ýigidi.

Her edýän işini göwnüne jaýlap,
Ýaryna söýgüsi ýürekde gaýnap,
«Döwleti gelendir» – öýlener saýlap,
Yklyma toý beren türkmen ýigidi.

Bakyň «hum» diýilýän çäýneklerine,
Her biri kersen dek çanaklaryna,
Göwnüne ornaşan gonaklaryna
Töründen jaý beren türkmen ýigidi.

Watana söýgüsi kalbynda köräp,
Buýsançly başyny buluda diräp,
Mertebesin saklap, abraýny gorap,
Özgäni eý gören türkmen ýigidi.

12. ÝAŞAÝYŞ

Mähriň ýasalanda ýasalan gyzgyn,
Şol gyzgyn durmuşa artdyrýar gyzygym,
Posalar bedene diýýän deý: «Gyzgyn!»,
Şolaryň teşnesi bolup ýaşaýyn.

Görüşmän gezsek-de hepdeläp, aýlap,
Kalbymda iň ýakyn ýodany saýlap,
Göwnüme özümi uçar guş eýläp,
Hyýalda ýanyňa gelip ýaşaýyn.

13. DIÝARYMA NOWRUZ GELDI, ÝAZ GELDI

Zeminim Asmanyň nemini sorýar,
Diýaryma nowruz geldi, ýaz geldi.
Äleme dirilik nuruny berýär,
Diýaryma nowruz geldi, ýaz geldi.

Öwüsýär ýylgynyň püri gyrmyzy,
Ýaşajyk maýsalar bezär dag-düzi,
Ýaýlamda bökjeklär owlakdyr guzy,
Diýaryma nowruz geldi, ýaz geldi.

Säherler saýraýar bagda bilbiller,
Sährada açylýar reňbe-reň güller,
Asmanymda toýnuk gurap durnalar,
Diýaryma nowruz geldi, ýaz geldi.

14. GELSENE, NOWRUZ!

«Nowruzyň ak garyn» düşäp meýdana,
Dem salymda ýene eräp git bile!
Öýde üşäp, çykaýyn-la meýdana,
Hemra bolup ýakyn bile, çet bile!

Hasyly bol bolsun bagdyr bakjalaň,
Dänesi münlesin ekin ekjegiň,
Sähra güli bolsun ýele ykjagan,
Gelsene, Nowruzym, hereket bile!

Taýsyz sende taýly bolsun, Nowruzym!
Jaýsyz sende jaýly bolsun, Nowruzym!
Gijelerimiz Aýly bolsun, Nowruzym!
Gündizlerimiz dolsun ýagşy niýet bile!

Ynsan Ýerde özün bagtsyz saýmasyn,
Ýüzlerimize şatlyk, gülki çay-da sen,
Hakyň beren rysgyn dünýä paýla sen,
Gülsene, Nowruzym, bereket bile!

15. SÖÝDÜM

Baharyň ilkinji buşlugyn buşlap,
Baglarda pyntyklan pudagy söýdüm.
Müşk-anbar ysyna başym sämedip,
Çöllerde açylan gülleri söýdüm.

Güberçekläp çykar gelinkömelek,
Gülde güle gonar dürli kebelek,
Yşky joşup, bir-birine janserek,
Perwaz urup, saýran guşlary söýdüm.

Synlasana, reýhan meýdan güllerin,
Balarysy sorup alýar ballaryn,
Ýada salyp geçen jahyl ýyllarym,
Dowamatym – ogul-gyzlary söýdüm.

Owlak-guzy bolar bezegi çölün,
Gül yşkynda saýrar şeýda bilbilim,
Bark urýan burkuny alyp ter gülün,
Jahana jan beren Nowruzy söýdüm.

16. BAHAR GELENDE

Ne gudrat baglaryň pyntyk ýaryşy:
Giň dünýä gözellik – bahar gelende.
Kebelekler ýö:r güllere garyşyp,
Geň dünýä hezillik – bahar gelende.

Ýaşyl maýsa türkmen sähraşyn bezär,
«Jok-joklap» jülgede käkilik gezer,
Çeşmäniň kenaryn ediner güzer
Jerenler–gazallar – bahar gelende.

Dünýä – täze gelin, kürtesin geýer,
Güllerden nagyşlap, ertesem geýer,
Gözellik akyly haýrana goýar,
Bir pasyl ýüz ýyllyk – bahar gelende.

17. BU GÜN

Giñ sährada ýagyş diňmän,
Teşnelikden ganar bu gün.
«Güllleri – bezegi dünýäň»,
Gökde torgaý sanar bu gün.

Çigildemler, jümjüme gül,
Gözel görke gelipdir çöl,
Kömelekden doludyr g:ol,
Ýygsaň ganar-ganar bu gün.

Gül-pürçükdir giñ ýaýlalar,
Biri-birinden saýlanar,
Asmanda durna aýlanar,
Bilbil güle gonar bu gün.

Her kimse edip heziller,
Göwün açylar, geziler,
Bökjeklär owlak-guzular,
Ýaýlalary sonar bu gün.

Gök öwüsýär örüleri,
Kebelekdir örüzeri,
Şahyr göwün körügermi?
Aşyk ýürek ýanar bu gün.

18. GÖZELLİK

Baharda ýarylan ilki pyntyklar...
Tebigatyň ajap gözelligi kän:
Sähranyň ilkinji näzik gülleri...
Sanasaň, olara ýetermikä san?

Dünýä ýüzi durşy bilen gözellik,
Gök maýsada uçup-gonar kebelek.
Asmanda saýraýan torgaý owazy,
Ýeri ýaryp çykýan akja kömelek...

GÖZELLİK bu – dünýä wepalylykdyr,
Gülleriň reňkiniň açyk, solugy.
Garagumuň tolkun atýan salgymy,
Garaňky gijeleň asudalygy.

Gaýgy-gamsyz enesiniň emmesin
Emip, derläp, uklad galan bäbejik.
Ene ýañagyna ýañagyn oýkap,
Hezil edip, özi gülýän balajyk.

Gözellik – şapagyň öwşün atyşy,
Üzümleriň «gelinbarmak», «terbaşy»...
Aňrybaş gözellik – biziň özümüz,
Çünki, ynsan gözelligiň çürbaşy!

19. BIRDENKÄ...

Asuda howamyz birden bulaşyp,
Asmanymyz gara bulut büredi.
Asmanda çaknyşýan gara bulutdan
Örän täsin ýyldyrym-ot döredi.

Asmanyň zeminde ar bar ýaly,
Ýagtyldyp dünýäni ýyldyrym çakyp.
Ýagyş ýagýar dolduryp giň sährany,
Garry mama bolsa kömelek saçýar,
Takyrdadyp guran sanajyn kakyp.

20. BAHAR PASLY

Baldaklarda dür damjalar
Lowurdaýar – almaz ýaly.
Bize bakyp du:r damjalar,
Däldir göze ilmez ýaly.

Kakyp gökde ganatyny,
Ho-ol saýrap du:r mollatorgaý.
Belki, meniň Gyratymy
Gördi gerek ýolda torgaý.

Boz ýerlerde güberçekläp
Çykar gelin kömelekler.
Bilseň bolýan ýerin çaklap,
Gelseň, – kileň kömelekler.

Çopantelpek, jümjüme gül...
Bezegidir sähramyzyň.
Topragmyzyň jem-jemi – gül,
Görkümizdir – sähra biziň.

21. SILDEN SOŇKY GUDRAT

Dag gerşinde eräp, akýan gar suwy
Jülgelerden jülgä inip du:r şaglap.
Suwa teşne ýatan sähralaryma
Akýar bulaklardan haýdap, ýol ýasap.

Sil suwy baharyň gelenin buşlap,
Buşlugyn almaga howlugýan ýaly,
Kä tovlanyp, käte bulanyp akýar,
Akdygyça dünýä gowulanýan ýaly.

Akýar şaglap, tapyp ýeriň pesini,
Akdyryp öňünden çykan her zady.
Haýykdyrar, eşidäýseň sesini,
Düzlüge ýaýransoň, peseler bady.

Källeri, oýlary dolduryp gider,
Siňnitlik bilenjik zemine siňer.
Källerde, oýlarda düme ekerler,
Gawun-garpyz gögär, ýalpyldap Güne.

Sil suwuň soňuna ekilen düme
Ýaýrap öser, çekdirmez ol jylawun.
Agzyň, diliň ýara tutdyr «waharman»,
Syrma:n ýýseň ýüzündäki gylawun.

22.BAHARYŇ TÄSIRI

Dünýä bahar gelýär – täze gelin deý,
Sähramyň güllerem täsin owdan.
Gojalaram dünýä täze gelen deý, –
Ömrüniň günlerem täsin owdan.

Gapdalyndan assyrynja «göz gatyp»,
Ak gül ýaly «zülplerine» göz gidip,
Kempirine «gelin...» diýip söz gatyp,
Utany, gülmesem täsin owdan.

Birdenem... öwser-de ýakymly şemal,
Özi bilen geti:r ýagynly bulut.
Gök gübürdäp, çakar o:tly ýyldyrym,
Gudrat bolar eken – ýaganda bulut!

Şol gudratly bulut syrylar birden,
Ýapraklarda dür monjuk deý damjalar.
Dymyk howa ýagyn geti:r Zemine,
Ýagyndan soň tämiz dünýä dynç alar...

23. BAKSA GÖZLERİN

Nazlije nazaryň galtaşan wagty,
Süňňümi gowşadýar, baksa gözleriň.
Ömre wada berip tükenmez bagty,
Gülzara ogşadýar, baksa gözleriň.

Kalpda yşkyň ody başlaýar köräp,
Dünýä şeýle jady gördümi, döräp?!
Burk urýar bägüller, başlaryn yrap,
Sen taýa yşk edýär, baksa gözleriň.

Şeýle syrly, beýle enaýy bakýar,
Päk duýgular kalbyň törüne çökýär,
Göwün bolsa, dagyň başyna çykýar, –
Asmanda joş edýär, baksa gözleriň.

Beýle gudrat gaýtalanmaz, döremez,
Kim aýdypdyr: «Baksa, daşlar eremez»?!
Göwün galkar, aýak welin, ýöremez –
Ýaşymy ýaş edýär baksa gözleriň.

24. GÜLÇI GYZLARA

Nygmata baý topragymyz-a
Gülledýäňiz mähir berip.
Iň gözel jaý – topragmyza
Gül ekýäňiz, mähir berip.

Sary, gyzyl, ak... bägüller
Açylyp dur birenaýy.
Siz içinde görüňäňiz –
Ter gülleriniň bolup taýy.

Gül içiniň bezegi siz,
Gyzyl güller – göýä haly.
Gözelligi döredýänler –
Siz şol halyň ajap göli.

Ýylgyrýaňyz bägül bolup,
Gülküleriňiz mukam ýaly.
Gözel gyzlar, Aý gelinler,
Siziň bilen dünýä doly.

Güle meñzäp säher çagy
Gül içinden örleýäňiz.
Ülkäm baky bahar çagy
Ýüreklerde ýerleýäňiz.

25. SARYGYZ

Bagtymyň bagynda gördüm,
Gördüm seni, sarygyz!
Tor gurady ykbalyma –
Sary saçlaň tary, gyz!

Seni gorse – Tahyr geçer,
Şahyr gaçar ýaryndan.
Boşat gamdan, sypdyrma-da
Tylla saçyň taryndan!

26. SONANYŇ

Aşyklar, şol gyzyň waspyny diýsem,
Alma ýañaklary bardyr Sonanyň.
Saçyny darasa, zülpüni ýaýsa, –
Tanapdyr, ýylandyr, mardyr Sonanyň.

Dertsize dert, hassa şypa – sözlände,
Janyňda jan oýnar syrly gözlände,
Assa ýöräp, aşygyna dözmände,
Ädende ädimi dardyr Sonanyň.

Bedeni ak nurdan ýasalan ýaly,
Garaja gözleri mähirden doly,
Kimler telbe boldy, kimseler däli,
Kesesinden hyrydardyr Sonanyň.

Inçeden uzyndyr sülük barmagy,
Hüýrdenmidir, nirdenmidir görmegi?
Ternedendir göwüslerniň terligi,
Agzy dar, alkymy gardyr Sonanyň.

Pisse dodaklary çala çyzylar,
Hünjüden dişleri hatar düzüler,
Humaý gözler emayı bilen süzüler,
Bir göreni bikarardyr Sonanyň.

Peri gatançlydyr, ynsanyň gyzy,
Diýip bolmaz oňa: «Ynsabyň gyzy»,
Etmesem özüme ymsynan gyzy,
Goşgymyz yzynda hardyr Sonanyň

27. GÖRSEM HUMAYYM

Gyzgyn söýgi, mähir küýseýär ýürek,
Sütemçi bir zalym ýalňyzlyk taýym.
Ýekelikde ömür haýp, biderek,
Ýyldyzlara uçrap, ýitirdim Aýym.

Gözlerime garap, okasyn duýgym,
Ýüregniň töründe gül açsyn söýgim,
Mährewsiz, wepasyz dünýäden doýgun,
Naharym doňupdyr, sowapdyr çaýym.

Dünýä maňa taýym bilen gyzykly,
Ýokarym uzakdyr, daşym çyzykly,
Ýeller ýaly, ýar ýolunda tezikdim
Hem ýar ylgawuna boldum men gaýym.

Gül ýüzünde hergiz görmäýin ünji,
Ýekeje ýylgyrşy dünýäniň genji,
Belki, şirin janym bersem söýünji,
Täzeden jan geler – görsem humayym...

Sadaja sen, pes päl, naşyja dörän,
Meň üçin hormatyň belentdir örän,
Ýumşak gylygyňa aşykdyr gören,
Sypaýy gülşüňi, bolşuň haladym.

Durmuş agyr, sen günüňden nalaňok,
Ýalan sözi, gep-gybaty halaňok,
Halallykdan başga zady bileňok,
Göwnüň näzik, päkligini haladym.

28. GOÝAÝMAK GALDY

Mähir-mylakatyň derrew duýarlyk
Gylygyň ýumşakdyr, söýüp-köýerlik,
Kalbymda sözler kän – waspyň diýerlik,
«Sen nusgalyk dörän» diýäýmek galdy

Zenanlar – durmuşyň şerbedi-baly,
Sen göýä açylan bahar bägüli,
Bahar pasly bolup şol gülüň guly,
Gyş pasly oduňa köýäýmek galdy.

Şahyr aýdar: «Ýetilmedik höwes kän!
Jeren gözlim, saňa gurban şirin jan!
Waspyňa bagyş edip ýadygär dessan,
Daşyna adymyz goýaýmak galdy...».

29. SÖÝGI KELAMY

Ýanymda otýrsyň çala ýylgyryp,
Kä ýaňlanyp gidýär ajaýyp gülki.
Şol gülkiň janyma rahatlyk berip,
Eşretli geljege ynamdyr, belki.

Söýgi hakda ýazýan, näçe ýazsam, az,
Söýgüden döreyär ajaýyp gazal.
Okamda gözleňden, özüňden erksiz
Gözýaşyň dökýärsiň, mähriban gözel!

Gözleriňden ýaşyň akyp dur, akyp,
Ol ýaşlaň gözlerden akyşy syrly.
Durmuşdan nägile ýaşlygyň geçip,
Kalbyňda hasratyň barmy ahmyrly?

Bir görseň alaýaz, keýpiň daş ýaryp,
Bahargülüm, bägül bolup açylýaň.
Ýüregmi ýerinden goparyp alyp,
Bir pursat jadyly gülki eçilýaň.

Her säher ýaňlansyn şadyýan gülkiň,
Şatlyksyz durmuşyň ýokdur gyzygy.
Az salym ýaňlanýan jadyly gülkiň
Kalbymda gurnaýar syrly duzagy.

30. SÖÝGI

Perwana-da oda aşyk,
Ahyr özün urýar oda.
Aşyklara oda ýanmak
Ata-baba gelýän kada.

Gözleriň ot-ataşynda
Meni oda atyp gitdin.
Gyzgyn demin, gyzgyn posañ
Döşlerimi ýakyp gitdi.

Keýp edeli, läläm, bu gün,
Şady-horram boluşyp.
Gyşaraly gül içinde
Çyrmaşyk deý çyrmaşyp.

Läläm, seniň gujagyma
Gysylyşyň mähriban.
Alkymyňy ysganymda,
Gyzaryşyň mähriban.

Saňa aşyk ýüregimiň
Damar urşun bilişin,
Näz-kereşme edip maňa,
Jak-jak urup gülüşin

Lezzet alýan şol gülküden,
Gülsene sen, mähriban!
Seýkin basyp gujagyma
Dolsana, sen mähriban!

31. BESDIR

Müň şükür, ýykylyp galmaýşyň besdir.
Kerim Gurbannepesow.

Gözleň şahyr kalba berýär ylhamy,
Munuň üçin birje ýylgyrşyň besdir.
Ýalňyzlyk derdimiň bolup melhemi,
Gussaly günümde el berşiň besdir.

Söýgi – aşygyna dözyändir güzap,
Söygä sataşanlar görýändir azap,
Barmaryn, üstüne durmaryn dyzap,
Meni täsin synlap, del görşüň besdir.

Söýgi ummanyňa çümsem balyk deý,
Şeni gujagymda «gömsem» baýlyk deý,
Ýañagyňdan dişläp, bolsam «ýazykly»,
Özüň çemen baglap, gül berseň besdir.

Gyltyma gidýändir haýwanyň bary,
Ynsanam şonuň deý, bir mähriň zary,
Zarynlap sözleýär aşygyň Çary:
Saňa goşgy goşup, ýalbarşym besdir

32. PURSAT

...Düýşde görýän ýaly haýrana galyp,
Geňirgenip, gözleriňe seredýän.
Sen bolsa, uýatly ýylgyryp maňa,
Göwrämde ýeňillik duýgy döredýän.

Ellerini meniň egnime atyp,
Ýanym bilen baryar örän erkana.
Gözüme garaýar, kä oýa batyp,
Gijelikde Aý ýüz hasam görkana.

Biri-birimize pugta gyslyşyp,
Gijäni geçirdik deňiz boýunda.
...Ykbalyma seni çatan gijäni
Ýene bir ýatladym durmuş toýumda...

33. SENSİZ

Boldum gül ýüzüňe aşyk,
Alma ýañak, hüýr melegim.
Gelýän ömür – ýyllar aşyp
Bize näme biýr, melegim?

Şöhle saçýar gara saçyň
Gijemidi?
Kömürmidi?
Bu gün bize syryn açan
Özi syrly ömürmidi?!

Isleýärin tüýs ýürekden
Mähre ýugrulan keşbiňi.
Ýeke bakyşda eretdiň,
Kalpda lowladyp yşkymy.

Aýa baksam, seni görýän,
Gül ýüzüne nur çayýlan.
Meni juda emendirýän –
«Alma» diýlen, «nar» saýýlan.

Urgusy sen ýüregimiň,
Ruh-janymyň nury, läläm.
Urmasyzy ýüregimiň,
Sensiz sözüm gury, läläm.

34. HALADYM

Mähir çeşmesine dönüp gözleriň,
Mähir bilen garaýşyny haladym.
Aýlawsyz, hilesiz sözlän sözleriň
Kalbyma çuň ornaýşyny haladym.

Özüň sada, erbetlik ýok hiç kime,
Ýüregiň küýseýär oňatlyk diňe,
Seň zenan päkligiň ýaraýar maňa,
Dogry bakyp, ýylgyrşyňy haladym.

35. GITDIŇ...

...Ýürek mähri bilen garap gözüme,
Çekgämden çalaja çümmükläp gitdiň.
Tawus guş dek bezeg berip özüňe,
Göwnüme «tor taşlap», «çenňekläp» gitdiň.

Gözleriň lowurdap ýanýar jadyly,
Seniň-ä däl, tapmadym öz adymy...
Salyp aramyza ýeke ädimi,
Hem golaýlap, hemem çäk saklap gitdiň.

Dünýä gözellerniň soltany bolup,
Näz kereşme bilen garadyň gülüp,
Galdym gözel görkün «siltäni» bolup,
Mähir-muhabbetiň çyn haklap gitdiň.

Şatlykmy ýa gören günüm görgümi?
Men bürgütmi, serçemi, ýa gyrgymy?
Gaýratymy, gujurymy, gurbumy
Çekgämden çümmükläp, çen-çaklap gitdiň.

36. BELENT BAŞYŇY EGIP...

Yşk bagynda erkana
Seýran edipler gezdiň.
Bolup şeýle görkana,
Haýran edipler gezdiň.

Yşkyň joşup, gaýnadyň,
Ýar jemalyn wasp edip,
Lebleriniň gaýmagyn
Ýaz şemala wasp edip.

Ýar waspyny saýrady
Ömrüňe saýrak diliň.
Waspyň dünýä ýaýrady
Içinde reýhan gülüň.

Ýetjek bolup gül söýgä,
Daga-daşa uçradyň.
Guş deý galkynyp beýge,
Bir asmana uçmadyň.

Kalbyňy odukyryp,
Päk söýgiňe sataşdyň.
Adyňy adykdyryp,
Ot-ojaksyz tutaşdyň.

Yşkyň ummanyn ýüzüp,
Girdaba bolduň, Çary!
Jadyly meýin süzüp,
Porhany bolduň, Çary!

Kä gandyň, eňek basyp
Mähirli bal çeşmeden.
Kä galadyň boýnuň asyp,
Bolup çölde teşne sen.

Kä Mežnun bolup aglap,
Leýli gyzy ýat etdiň.
Kä gülden çemen baglap,
Bossantäji şat etdiň.

Kä bolduň Nepes ýaly,
Yşk mülküniň şasy sen.

Dünýä bir kapas ýaly,
Tutduň käte ýasy sen.

Ojak bolduň, öý bolduň,
Asmana başyň degip.
Söýgiň bilen beýgeldiň,
Oňa başyňy egip,
Belent başyňy egip.

37. GYZ GÜLKÜSI

Dünýämi gül-pürçük – lälezar edýär
Näzik gülkiň ýakymlyja owazy.
Ýürekde ýaňlanýar – ýalňyz bilibiliň
Bogazda gaýnaýan mukamy ýaly.

Biziň bagtymyza gussa ýat bolsun,
Gülkiňe güllerini açylysyn roýy.
Mähiriňe mätäç bolan bilbilem
Täsin güle uçrap, tapynsyn taýy.

38. HAÝA

Birje sözi aýdyp bilmän şol gyza,
Tutaşan odumy öçüdiň, haýa!
Şeýdip, meniň tutuş ömrüm ýalňyz-a
Geçirdiň, geçirdiň, geçirdiň, haýa!

Guşluk diýen çagym öýlemidi ýa?
Eýläk çykdy, ugrum beýlemidi ýa?
Owalda ykbalym şeýlemidi ýa,
Bilbildim, gülden-ä uçurdyň, haýa!

Diýýärsiň-de: «Muny niçik görýärsiň?!»
Indem, ynha, dilime söz berýärsiň,
Gerek wagty ömrüm geçdi bir ýarsyz,
Indem giç gülleri guçardan, haýa!

39. DAGLY GÖZEL

Erkana gyz, gaýgy-gamsyz,
Tez maral deý dagly gözel.
Gözelligiň artyk çensiz,
Gözleň mähri çogly, gözel!

Meni görüp, tapdyň tebil,
Gülküleriň çuwal-çuwal,
Syrym açjak, etsen kabul,
Ýogsa didäm çygly, gözel.

Gaýalarda towşan, keýik,
Oýnap-böküp, eder keýp,
Barjak bolsam, dagy beýik,
Mergenlere awly gözel.

Bir göremde boldum aşyk,
Ýene geldim ýollar aşyp,
Myrat tapsam, saňa duşup,
Bagtym saňa bagly, gözel!

40. GÖWNÜM

*Göwnüm, göwnüm, eziz göwnüm,,,
Diýme mu ña öwündigim.*

Otuza ser uran günüm

Ahyr bildim göwnündigiňýu

G. Ezizow.

Söýgi ýanar otdur, köreýän közdür,
Şol oduň közüne köýsene, göwnüm!
Söýgüden ganma ýok, bir ömür azdyr,
Soňuny nesliňe goýsana, göwnüm!

Gül ýüzi ýugrulan Aýyň nuruna,
Ýüregi öwrenen Zöhräň kârine,
Özüň baglap zülpüniň bir taryna,
Saçyny üstüňe ýaýsana, göwnüm!

Gözleri – kalbymyň ylham çeşmesi,
Şirin janyň şol çeşmäniň teşnesi!
Ýaz ýaly güllerder ýar kereşmesi,
Mährine ýüzüňi çöýsana, göwnüm!

Dünýäni unudyp, başym sämedip,
Gezdik gyzyň gaýgysyny kän edip,
Ejiz durkuň ýelkenlije gämi edip,
Söýgi ummanynda gaýsana, göwnüm!

41. HALY

Nepisligi zenan kalby mysaly,
Türkmenimiň arzuw-hyýaly haly.
Erişden-argaçdan türkmen gyzlary
Zeminden asmana açar ak ýoly.

Ene-mamalaryň taryhda goýan
Öçmejek yzyndan nagyşlap göli,
Mähirden, söýgüden, namys-buýsançdan
Döräpdir jahany aňk eden haly.

Daragy batlydyr, keseri ýiti,
Öýdüminde buýsanjy bar zenanyň.
Türkmenimiň inçe-nepis sungaty,
Baky gözelligi kämil dünýäniň.

Diýaryň örküdir, kalbyň owazy,
Ykbalydyr ata-baba halkymyň.
Gül-gunça beslenen täsin göllerin
Tugumda parlaýar, saçyp ýalkymyn.

Gözellikde giň jahana nusga sen,
Gyz-gelinleň yhlasyna ýugrulan.
Sypalap, söýülip çitilen göller
Türkmenimiň sungatyna öwrülen.

42. BAGT

Ykbal bizi dürli ýerden çykardy,
Dosta duşmak – bagtdyr, ýokdur gümanym.
Her niçik, herimiz merdem çykardy,
Duşsak, dagymyzdan gidýär dumanym.

Obama baramda giňeýär dünýäm,
Begenç gözýaşymy gizleýärim men.
Göwnüme şo-ol çybyk atymy münýän,
Basan yzlarymy gözleýärim men.

Sataşsam, eşitsem dostlaň adyny,
Bagtyň depesine çykýaryn az wagt,
Kalbyňa, ýüregňe ýakyn adamy,
Az salym görmegeňem dälde az bagt.

43. TÜRKMEN HALYSY

Nepisligi zenan kalby mysaly,
Türkmeniň arzuwy-hyýaly – haly.
Erişden-argaçdan türkmen gyzlary
Gölden – gözellige açar ak ýoly.

Ata-babalarymyň taryhda goýan
Öçmejek yzyndan nagyşlap göli,
Tebigatyň tamam gözelliginden
Dörändir jahany aňk eden haly.

Daragy batlydyr, keseri ýiti,
Öýdümünde buýsanjy bar zenanyň.
Şatlykdan, hasratdan dörän sungaty
Baky syrly gözelligi dünýäniň.

Watanmyň örküdir – sähra-çölleriň,
Taryhydyr meniň gadym halkymyň.
Gül-gunça bezelen ajap gölleriň
Tugumda giň dünýä saçýar ýalkymyn.

Türkmeni äleme jar eden halym,
Erişleň uzasyn dünýäň ýüzüne.
Zeminde ýaşayan adamlar bary
Türkmen gözelligin sylsyz ýüzüne!

44. PYRAGY

Soňy gutarmajak göwher hazyna
Türkmenimiň beýik ogly Pyragy!
Gulak gerdim her bir aýdan sözüňe,
Gözlerimiň nury – didäm, Pyragy!

Nesihat, ündewiň kändir ilime,
Şamçyrag sen, ýagty saçýan ýoluma,
Ýetdi halkyň çoh garaşan günüňe,
Sen türkmeniň beýik ogly, Pyragy!

Aýan etdiň şu günüm hem ertirim,
Aýtdyň asyrlaryň öňünden syryn,
Eýeläp ynsanlaň ýüregniň törün,
Sensiň halkyň söwer ogly, Pyragy!

Sen-sen beýik ogly ulus-ilimiň,
Halallyk ýolunda saýrady diliň,
Tutup gitsem seniň ýörän dürs ýoluň,
Ahmyrly bolmazdym menem, Pyragy!

Her bir sözüň, göýä, dagyň gaýasy,
Wagyzlaň öýleriň synmaz söýesi,
Paýhasyň – durmuşyň hamyrmaýasy,
Geçmişň, geljegiň düri, Pyragy!

45. BILDIŇ, PYRAGY!

Ýüregmiň ýanynda nurana höwrüm,
Ömürlik syrdaşym bolduň, Pyragy!
Pelek çarhy hanjak eýlese öwrüm,
Sen öz ýoluň bilen geldiň, Pyragy!

290 ýyl ýaňlanýar adyň,
Ýaragyň ýitidir, togtamaz badyň,
Tapanyňdan azdyr ýitiren zadyň,
Dünýäniň gymmatyn aldyň, Pyragy!

Söz ýugrum sungatyň durmady çakda,
Gürlediň ýurt, döwlet, il-günüň hakda,
Türkmen öňetene bolmasyn bakna,
Bedewiňi ýüzin saldyň, Pyragy!

Sözleriň – peýkamdy, gözleriň – galkan,
Türkmen ülkesine salypdyň ýalkym,
Bir Tuga çagyryp ýaýrawly halkyň,
Çar tarapa çapar saldyň, Pyragy!

Türkmeniň bagtynyň ýörejegini,
Setirlerňe sykyp ýürejigiňi,
Milletden kimleriň dörejegini
Köp asyr mundan öň bildiň, Pyragy!

46. DYMYK HOWA

Dünýä dymyp, dem alara howa ýok,
Soňuna ýetendir sabry-kararyň.
Günüň howry ýakyp-ýandyryp barýar,
Bu dymyşlyk gozgar ähli azaryň.

47. AÝAL

Allanyň döreden ynsany – aýal,
Durmuşyň gyzygy, bezegi – aýal.
Müň dürli şiweli, näzli ýylgyrsa,
Kalbyňda oýarýar müň dürli hyýal.

Aýal – munuň özi üýtgeşik gudrat,
Söýen ýigidine berýär ol bagt.
Söýdürip başarsaň aýala özüň,
Gaýgy oýuňyza gelmez hiç wagt.

Işleseň, işlärsiň ýadawlyk duýma:n,
Aýal mähri bilen çyndan çoyanda.
Biriňden ikini döredýär aýal,
Halal ojagyna sarpa goýanda.

Haňk-huňkrajyk ärem är edýän – aýal,
Ysnadyň ysnadyn zor edýän aýal,
Basan ýerinden o:t çykaryp duran
Ärleri hem gara ýer edýän aýal.

**Çarynyň ejesi Ogulnāzik sag dyzyna Çarynyň uly ogly Derýanury mündirip
otyr. Kakasy Annanur, agasy Amannur, inisi Döwletgeldi we gelinleri hem-de
jigileri. (1982 ý.)**

Çarynyň kakasy Beýik Watançylyk urşunyň (1941-1945) weterany Annanur aga (yzky hatarda çepden birinji) öz söweşdeş ýaragdaşy, tas kem 40 ýyldan soňky duşuşany Mämmetşa aga (onuň gapdalynda), Goçy aga (onuň gapdalynda), inisi Goçgeldi, agasy Şageldi dagylar bilen (1983 ý.)

Çarynyň agasy Hangeldi (2010 ý.)

Çary maşgala agzalary bilen. Çary sagda şlýapaly dur. Sag ýanynda körpe inisi Amangeldi, Rejepgeldi, Goçgeldi, Orazgeldi, uýasy Aýbölek dagylar. Gelinleri we jigileri (1988 ý.).

Çarynyň ejesi Ogulnäzik, inisi Myratgeldi, Amangeldi, uýasy Aýbölek, agasynyň çagalary Rejepgeldi, Hallygözel, Jumagözel dagylar. (1983 ý.)

**Çarynyň lukman inisi Orazgeldi (ortada) öz
kärdeşleriniň arasynda (1994 ý.)**

Çarynyň klasdaşlary. Çary yzda sagdan sekizinji. (2014 ý.)

Şahyryň talyplyk ýyllary. Mugallymçylyk mekdebiniň talyplary. Çary ýokarky hatarda, çepden dördünji. (1983 ý.)

Şahyryň kärdeşleri. Ahal welaýatynyň «Altyn asyr» etrabyndaky 4-nji orta mekdebiň mugallymlary. Şahyr öňdäki hatarda oturanlaryň arasynda çepden ikinji. (2016 ý.)

Şahyr lukmany Nartäç bilen (2016 ý.)

Ömrüni ötürip zowky-sapada,
Ýaşayşyň gülledip, gül edýän – aýal.
Däli ýaşda gara saçlaň agardyp,
Gül ýaly gününi kül edýän aýal.

Bilseňiz, ynsabyň ynsaby – aýal.
Dünýäniň göwherden gaşydyr – aýal,
Durmuşyň gözbaşy çeşmesi – aýal,
Mähriň hem söýginiň teşnesi aýal.

Söýüň siz, erkekler, öýüň gelşigi,
Bu dünýäň bezegi, gyzygy – aýal.
Erkiňiz ellerden almaklyk üçin
Hiç ýüpsüz gurnaýar duzagy aýal.

Isle sen, isleme, ol seň öz işiň,
Garrasaň, erkiňi alýandyr aýal.
Gazap bilen alarlarsyň ahmyrly,
Islese, juluňy ters salar aýal....

Islese, – ýok zady bar hem edýändir,
Islän çagy – ak eder ol kömrüni,

Islese, – dünýäni dar hem edýändir,
Islese, – gül-gül eder ol ömrüni.

Ýamanyňy gizläp, ýagşyňy ýaýyp,
Durmuşyňda seniň daýanjyň – aýal.
Nesliň abraýyny mukaddes saýyp,
Tuguňy parlatjak buýsanjyň – aýal.

48. AÝAL IGENJI

Bilseňiz, jana derman –
Aýallaryň igenji.
Bize tükenmez perman –
Aýallaryň igenji.

Öýüňiz düzetjekdir,
Ýokdan bar döretjekdir,
Hökümin ýöretjekdir –
Aýallaryň igenji.

Ýalňyssaň, işiň gaýdar,
Göni ýüzüňe aýdar,
Teniňe geti:r jan der –
Aýallaryň igenji.

Gözüne ilmejek bol,
Işiňde bolma haýal,
Aýbyňy eder aýan –
Aýallaryň igenji.

Özüni mäkäm eder,
Pesleseň, kül, gül eder,
Eşidene elheder –
Aýallaryň igenji.

Akylyňy çasyrar –
Aýallaryň igenji.
Aňkamyzy aşyrar –
Aýallaryň igenji.

Dogry ýola getirer,
Bitmez işi bitirer,
Ýürek suwun ýatyrar –
Aýallaryň igenji.

Kä aňkaňy aşyrar,
Kä ýüregi çişirer,
Akylyňy çasyrar –
Aýallaryň igenji.

Kä aňkaňy aşyrar,
Kä maňkaňy çasyrar,

Kä il-güni üýşürer –
Aýallaryň igenji.

Dogry ýola getirer,
Bitmez işi bitirer,
Ýürek suwun ýatyrar –
Aýallaryň igenji.

Aýallaryň begenji –
Aýallaryň igenji.

49. SALLAHYŇ GÜNI

(Ýarymdegişme)

Ähli zady akan-dökän,
Dertli başy sallahyň.
Öý goşlarnyň küli çykan,
Bejerilmez sallahyň.

Egin-eşik kirli, harap,
Aýagynda ýyrtyk jorap,
Petiginiň «nagşy» kerep,
Tertibi ýok sallahyň.

Zatlaryny gözläp tapar,
Çilim, biçok pytrap ýatar,
Boş çüýşeler hatar-hatar,
Başy sämär sallahyň.

Gazanjyny içgä berer,
Käte pulsuz, gedaý gezer,
Tapan günü piwo süzer,
Jübsi boşdur sallahyň.

İçgi agdyr onuň ebtin,
Mydam gezer gysyp kibtin,
Sansyzlardan gözlär «bagtyn»,
Arzuwy kän sallahyň.

Zenan görse, gözün gyzdyr,
Käbirine çala syzdyr,
Arzuw-hyýal gäbin azdyr,
Hyýaly kän sallahyň

50. ZENANLAR

Sizsiz ojagymyz meňzemez öe,
Baýramyňyz gutly bolsun, zenanlar!
Sizsiz toýlarymyz meňzemez toýa,
Baýramyňyz gutly bolsun, zenanlar!

Siz – açylan bāgūl, – durmuş bezegi,
Siz – ömrüň şatlygy hem-de gyzygy,
Durmuşyň gurnalan syrly duzagy,
Baýramyňyz gutly bolsun, zenanlar!

Nāz bilen kalplara salýaňyz talaň,
Oýnuňyz jahyllaň janyny alan,
Ömrüňiz gül açsyn bahar-ýaz bilen,
Baýramyňyz gutly bolsun, zenanlar!

Sizden alan ysyn ajap, ter güller,
Waspyňzy saýrar saýrak bilbiller,
Ugruňyzda sergezdandyr şahyrlar,
Baýramyňyz gutly bolsun, zenanlar!

51. SYRDAŞYM

Seň bilen ýaşadym, gör, näçe wagtym,
Islegim sorama:n bilen syrdaşym!
Belki, seniň bilen tapdym men bagtym,
Ýüregmiň töründe ornuň, syrdaşym!

Bagtymy gözledim men diňe senden,
Ömürlük bolarsyň sen maňa hemdem,
Aýralyk bolmasyn jan çykma:n tenden,
Ykbalym ykbala çatan, syrdaşym!

Göwherim, merjenim, altynym, känim,
Buýsanjy, daýanjy meniň dünýämiň,
Abraýym, hormatym, ýokdur armanym,
Il içre nusgalyk bolan syrdaşym!

Saba ýeli öwser zülpüňi oýnap,
Seň bilen erkana gezyärim ýaýnap,
Durmuşa söýgüden hyjuwym gaýnap,
Waspyňa bir aýdym ýazdym, syrdaşym!

52. TOÝ GÜNI

Bu toparmyzyň ady
«Çigildemiň gülüdir».
7-nji synpdakylar –
Mekdebmiziň gülüdir.

Ýetip geldi gyzlaryň
Bir ajaýyp baýramy.
Güllerden çemen baglap,
Gutlarys eneleri.

Toý saçagyn giň ýazdyk,
Ortada toý pişmesi.
Ýagly çörek, işlekli,
Şerbet... bolsaň teşnesi.

Käşir, soganly jüýje
Künji ýaga gowurdyk.
Gaýnatmasy tüýs elin,
Tüwi suwun çekensoň,
Basyrдыk, demin berip.

Rediskäni, sogany
Uşatsaň ukrop bilen.
Sepseň palaw üstüne,
Öwrüläýer bal-bala.

Ene-mamadan galan
dessur datly semene.
Sowadyp iýseň dagy,
Hezil berýär iýene.

Duzun berip, gyzardyp,
Bişirlen balyk diý-ä!
Sirke hem gögün sepip,
Kemini goýman iý-ä!

Toý saçagnyň bezegi –
Armyt, alma, nar, üzüm.
Dürli nygmat şerbeti
Görseň, dokundyr gözüň.

53. SOŇKY GEZEK

Ak mekdebim bu gün toý lybasynda,
Begençden, gynançdan tolgunýar ýürek.
Uçurymlar üçin mekdebiň jaňy
Şowhunly ýaňlanýar iň soňky gezek.

Bu gün toý toýlaýar öz gujagynda
Ak ýola ataryp uçurymlaryn.
Gutlaýar mugallym, kämil şägirde
Aýdyp, ýürekdäki päk arzuwlaryn.

Mugallym, okuwçy otyr gülüşip,
Bir şahada biten gunça-gül ýaly.
Unudyp öýkäni, alaýaz bolup,
Ýürekler mähirden püre-pür doly.

54. SOŇKY JAŇ ÜÇIN

«Altyn asyr» etrap, 4-nji orta mekdebiniň 10-njy klaslarynyň soňky jaň dabarasyna bagyşlanyp ýazylan goşgy.

Eziz mugallymlar, minnetdar size
Edep-ekram, bilim berenňiz üçin.
Bu gün ak patany berýäňiz bize,
Hakyky halypa bolanňyz üçin.

Kalbyňyz päk, bize bakdyňyz gülüp,
Ylym öwretdiňiz köräp hem ýanyp,
Siz – ylym çeşmesi, içdik biz ganyp,
Sag boluň mähirli bolanňyz üçin.

Siz bolduňyz ýüreklere basalyk,
Biz ýalňyşsak, siz gezdiňiz peselip,
Saçyňyz agardy işläp, kösenip,
Durmuşyň ýoluna atarmak üçin.

Bize sarp etdiňiz zehiniň baryn,
Biz üçin açdyňyz älemiň syryn,
Begençden, gynançdan tolgunyp durun,
Biz üçin kakylan soňky jaň üçin.

2008. 24. 05.

55. MUGALLYMLAR

Ylym ojagynda gaýnamaly biz,
Eziz mugallymlar, eziz kârdeşler.
Ýürekleň törüne ornamaly biz,
Eziz mugallymlar, eziz kârdeşler.

Zähmetiň ajaýyp rehnetin görüň,
Sarp ediň okuwça zehiniň baryn,
Açyň siz ýaşlara älemiň syryn,
Eziz mugallymlar, eziz kârdeşler.

Dersiňiz gyzykly, täsirli bolsun,
Okuwçy temanyň maňzyny alsyn,
Bakylyga sizden ýagşy at galsyn,
Eziz mugallymlar, eziz kârdeşler.

Mugallym adynyň ödäň ynamyn,
Ylym bilen bile gaýnap, synalyň,
Wagtyňyz boş geçse, şoňa gynanyň,
Eziz mugallymlar, eziz kârdeşler.

Ylym ojagynda ýanyň siz, köräň,
Siz ile görelde, nusgalyk dörän,
Sizi diňlemeklik ýakymly örän,
Eziz mugallymlar, eziz kärdeşler. □

56. MÄHRIBAN KLASDAŞLAR

**Orta mekdebi gutaranymyzyň 40
ýyllygy (1974-2014) dabarada okalan
goşgy.**

*...Belki, sen henizem owadan gyzsyň,
Goja görünmäge utanýan saňa.*

*...Belki, sen henizem ýeke-ýalňyzsyň,
Goşa görünmäge utanýan saňa.*

Italmaz Akmyradow.

Näçe klas boldy çagalarymyz,
Meniň şol gadymky klasdaşlarym?!
Näçe klas boldy çagalygymyz,
Meniň birmahalky klasdaşlarym?!

Her günki gaýgymyň başlanan ýeri,
Ýaltalyk aýbymyň başlanan ýeri,
Ilkinji söýgimiň başlanan ýeri,
Şol klasymyzdy, klasdaşlarym...

Eýjejik oglandyk, eýjejik gyzdyk,
Dünýä müýnsüz bakýan bigünä gözdük,
Garagolluk bolsa nirede – bizdik,
Meniň şol mahalky klasdaşlarym.

Mekdebimize ene-ata çagyrtdyk,
Käbirimiz şeytan bilen şagirtlik,
Mugallymlaň saçlaryny agartdyk,
Ýakasy gaýyşly klasdaşlarym.

Görsem, gözlerinde jady barlarym,
Ýüregmiň töründe ady barlarym!
Meniň ýaşlygymdan ýadygärligim –
Mundan kyrk ýyl öňki klasdaşlarym

2

Duýmandyryn çagalykdan sabanym,
Edep-ekram, ylym beren mekdebim!
Duýmandyryn murtlarymyň tabanyn,
Edep-ekram, ylym beren mekdebim!

Öwretdiň watany çyndan söýmegi,
Kiçä hormat, ula sarpa goýmagy,
Sende wagtyň ömrümiň gaýmagy,
Edep-ekram, ylym beren mekdebim!

Bu gün bildim haýsy ýere ýetenim,
Mugallymlaň näçe azap edenin,
Oglanlyk döwrümiň elden gidenin,
Edep-ekram, ylym beren mekdebim!

Ýel-guzdan goraglap, döşüni gerip,
Okatdylar bizi yhlasyn berip,
Ga:lypdyň ak ýola ak pata berip,
Edep-ekram, ylym beren mekdebim!

3

Niçik döwran sürdünüz?
Niçik günler gördünüz?
Gurduňyz, öýerdiniz...
Mähriban klasdaşlar!

Geçen günler düýn ýaly,
Geçen günler müýn ýaly,
Tutanmyz ýok dünýäni,
Mähriban klasdaşlar!

Tapanmyzy ýitirdik,
Başy sallap oturdyk,
Ömri ellä ýetirdik,
Ondan kän, klasdaşlar!

Özümüz mollum bolduk,
Okuwçyň syryn bildik,
Ýene mekdebe geldik,
Biz bu ýan klasdaşlar!

Bar – ba:rymyz, ýogumyz,
Ýoklarymyz – a:gy:myz,
Bolduk «daýza», «aga» biz
Bireýýäm, klasdaşlar!

Edinip dürli hünär,
Hormatly bolanlar bar,

Etmāñ ýüzüňize zar,
Jana-jan klasdaşlar!

Niçik döwran sürdüňiz?
Niçik günler gördüňiz?
Gojalykmy derdiňiz,
Wah, arman, klasdaşlar!

57. YNAMYŇDADYR

Dostuň dönük çykyp, synmasyn göwnüň,
Dosta göwün berip, yňanyňdadyr.
Çözmesi kyn öýke-kinäniň düwnün,
Dünýä sygma:n, kalba syganyňdadyr.

Ýaramaz pikiri salma kalbyňa,
Ýalňyşana gülme, – geler alnyňa!
Edep görkez ogul-gyza, gelniňe,
Özüňe sylagyň – sylagyňdadyr.

Berjaý et Hak parzyn, Resul sünnetin,
(Diläp aldy günäsini ummatyň),
Halallygyň artdy:r gadyr-gymmatyň,
Baş günlük dünýäde synagyňdadyr.

Daşda dur mydama dawadan-şerden,
Abraýyň gymmatdyr altyndan-zerden,
Bereket taparsyň rysgally ýerden,
Zähmete, rahmete sygnanyňdadyr.

Ýerden öner dünýäň şirin nygmaty,
Miweli ekinler toprak zynaty,
Asmanda pel-pellär göwün ganaty,
Ol – seniň özüňe ynamyňdadyr.

58. ÝAŞAMAK ÜÇİN

Ykbal saňa mährem syrdaş eçilsin,
Alada, gaýgysyz ýaşamak üçin.
Toýuňyzda terje güller seçilsin,
Ömrüňiz gül-gunça bezemek üçin.

Syrdaşyň syryny ýüregiň bilsin,
Il içre hormatyň belende galsyn,
Ýüregiň ýüregiň waspyny duýsun,
Ýaşayşa söýgiňi ösdürmek üçin.

Adamlara paýla, başarsaň, şatlyk,
Halanmaz köplükde etseň bezzatlyk,
Abraýyňy artdy: r herne halallyk,
Il içre nusgalyk bolmaklyk üçin.

Ynsan balasynyň göwnün görjek bol,
Dertli ýüreklere melhem boljak bol,
Çakdan çykma:n, öz hetdiňde durjak bol,
Ynsanlyk sarpaňy saklamak üçin.

Bergiň bolsa, basym bermäge synan,
Bolmasyn öýkeli ýa göwni synan,
Ýagşy görseň, begen, ýamana gynan,
At-abraý hormatyn gazanmak üçin.

Ata-enä mydam mähriban bolgun,
Gadyr, hormat bilen göwnüni algyn,
Her kişiň edenin ýerine salgyn,
Ýüreklere çuňňur ornaşmak üçin.

Gaýtargyn hyzmaty hyzmatyň bilen,
Gadyrla gadyr goý hormatyň bilen,
Myhmany hezzetle bol gadyr bilen,
Gatnaşyk ýodalaň ýitmezlik üçin.

Edepsiz gürlеме, ýerliksiz bolma,
Biderek suwjarma, ýoknasyz gülme,
Özüňe degişsiz baýlyga gyzma,
Il-günüň gözünden düşmezlik üçin.

Durmuş gurup, gaýra gabak galdyrma,
Gepe ýakyn bolma, duşman güldürme,

Pynhan syryň dostuňa-da bildirme,
Dostlugyňy uzak saklamak üçin.

Göwnüňi giňiş tut, hasrata batma,
Halal ryskyň bolsa, harama gatma,
Il-güne ýakyn bol, hyýanat etme,
Ata-baba borjuň haklamak üçin.

Goňşy bolup, goňşa bermäwer azar,
Ýagşyny il söýer, ýamandan bizar,
Ýoluň ýaman ýere etmesin güzer,
Ýagşylara mährem bolmaklyk üçin.

Dost-ýarlaň, tanyşlaň garşyla gülüp,
Mähremler galýandyr daýanjyň bolup,
Ýetmeziň ýetirler, kyn günüň gelip,
Bir pursat şatlygyň uzaltmak üçin.

59. BOLUP GEZ

Bu jahanda ýaşasaň,
Abraý-hormat alyp gez!
Ýagşylykda tanalyp,
Ajaň nusga bolup gez!

Garyl-gatyl il-güne,
Dost-ýaryňa hyzmat et.
Dostuň kimdir ýa-da duşman,
Örän mäkäm bilip gez!

Egniň gysma hor bolaňda,
Hak kylanna şükür et.
Öňýetene syryň bermän,
Hiç darykman, gülüp gez!

Özüňi urma oda,
Nähak bolsa, ýandyrar.
Alla saňa gadyr etse,
Şa tagtyna mündürer.

Ýanýöldaşa wepaly bol,
Şerbedinden gandyrrar,
Ynamsyzlyk erbet zatdyr,
Söýgi odun söndürer.

Kalbym ynamyň teşnesi,
Teşneligim duýup gez!
Ynam – durmuşyň çeşmesi,
Gözbaşyndan doýup gez!

Eneň-ataň göwni sende,
Göwünlerin alyp gez!
Ak patasy açar bagtyň,
Ak patany alyp gez!

Gaýyn ene, gaýyn ata,
Bolar goşa ganatyň.
Garap mährem gözleň bilen,
Gözlerine siňip gez!

Bolmasyn il içinde
Hiç wagt diliň gysga,

Halallyk abraý berer,
Artar ryskyň kän esse.

Ýüpek ýaly ýumşak bol,
Gylyç ýaly ýiti bol,
Polat ýaly gaty bol,
Adam çaky bolup gez!

60. GYZYMA NESIHATYM

Ýaşap ýagty jahanda,
Abraý-hormat alyp gez!
Etmän dürli bahana,
Ile nusga bolup gez!

Garyl-gatyl il-güne,
Gitme her bir ýelgine,
Dost-duşmany bilgin-eý,
Ata pendin alyp gez!

Egniň gysma, hor bolsaň,
Apañ basma, zor bolsaň,
Ýagşy ýigide ýar bolsaň,
Gymmatyny bilip gez!

Töwekgel bol, ýaýdanma,
(Gulagyň ger aýdanma!),
Ýasdan bolma, toýdan bol,
Şatlanyp gez, gülüp gez!

Gaýynata hem ene, –
Goşa ganatyň, ine,
Baldyz, ýüwürji ýene,
Ýürek bilen kalp gez!

Söze aklyň çatdymy?!
Göçür goşgy-hatymy,
Ataň nesihatyny
Ýüregiňe salyp gez!

61. OGLUMA PENDİM

Oglum, alsañ pendimi:
Ýalan sözi sözleme.
Bolsun sähmet endigi,
Zähmetsiz bagt gözleme.

Işlemän iýmek diýen
Münme hergiz hyýala.
Hak ilki – zähmet goýan,
Haram goşma halala.

Kişiniň ady bilen
Atly boljak bolmagyn.
Kişiniň zady bilen
Zatly boljak bolmagyn.

Şükür et erkiň ýetse,
Öz gazanan malyňa.
Biriniň bagty ýatsa,
Begenme oň halyna.

Al il-günüň alkyşyn,
Mätäje kömek bergin.
Başda Rebbiň ýalkasa,
Işiň kyn bolmaz hergiz.

Bular – öňem aýdylan,
Ýöne menem aýdaýyn.
Çünki, tutsaň aýdanym, –
Erbet bolmaz ýagdaýyň.

62. PENT

Mydam şadyýan gezip,
Çözgün öýke düwnüni.
Sähel zada gamlanyp,
Gussa goýma göwnüňi.

Myhman gelse, ýylgyryp,
Giňden ýazgyn saçagyň.
Rysgyn Hudaý ýetirer,
Jomart, eli açygyň.

Saglygyň gorap gezip,
Beladan özüň sakla.
Durmuşyňda her işde
Gulluk eýle akyla.

Ýaramaza ýar bolma,
Yzyň garaman gaçgyn.
Gep-gürrüňi bar bolsa,
Bähbit-nepiňden geçgin.

Höwes etme kesekiň
Baýlygyna-malyňa.
Yhlas bilen işleseň,
Rysgal ýagar ýoluňa.

Gözle duluňy bezän
Ýanyoldaşdan wepany.
Her bir öňüňden çykan
Bermez saňa sapany.

Ykbalyň gatjak bolsaň,
Gelip çykyşyn tana.
Sorap-idemän alsaň,
Salaýýandyr ýok güne.

2

Oturmagyn, balam, çöküňe düşüp,
Iş etmän öýüňde goluň gowşuryp.
Tygşytla gazanjyň, ýele sowurma,
Başym dikkä menden saňa tabşyryk.

Dilenmejek bolsaň, maljanly bolgun,
Gapyňda çaklaňja agyllyk bolsun.

Goýun-geçi üçin halyň bolmasa,
Ýedi hazynanyň birini algyn.

Ir säherden turup, ýuwunyp-ardyn,
Ertiriňi okap, Hakdan dileg et.
Öýüň için-daşyn arassa sakla,
Hapadan ýasama tümmek – ýedi gat.

Gazanjyňy herne üçe bölgüniň,
Bir bölegni zeruryňa (toý günü).
Bir bölegni ertir üçin aýasaň,
Bir bölegni gara güne goýgunyň.

Ätiýajy hergiz goluňdan berme,
Goldawsyz galaýsaň, adamdan görme.
Hödürüňe – hödür, gadyra – gadyr
Edýändir adamlar, öýkeläp ýörme.

Myhman bolsaň, hyzmat edilşin synla,
Sowuksalamy ýa ýiti aýaly.
Edilen hyzmatyň öwezini dola,
Ýogsa etme gaharlanma hyýaly.

63. ENE-ATA BOLMAK

Ene-ata bolmak kyn,
Edep bermeli çaga.
Hor saklamazdan öýüň,
Ýetirmeli bir çäge.

Çaga mekdep ýaşynda
Okuwyna gatnasyn.
Mugallyma aňdyрма:n,
Ene-ata duýdurma:n
Hiç hereket etmesin.

Iýdirip-içirmeklik
Rebbiň elindäki zat.
Tertip-edep bermeklik,
Ene bilendäky zat,
Ata bilendäky zat.

Çaga mekdep ýaşynda
Okuwyna gatnasyn.
Ene-ata duýdurma:n
Hiç hereket etmesin.

64. BUÝSANÇ GOŞGUSY

Ýaradana şükürim köp,
Berdi bize ogul agtyk.
Agtyklarma ýüregimde
Gitdi barha mährim artyp.

Agtyk görüp, begenjime
Şol gün tutdum onuň toýun.
Wagty gelip, ogul agtyk
Gujagyňa dolsa gowy.

Oturşyna, ýöreýşine,
Gözleýşine guwananym.
«Ata-ene» diýip, oýnap,
Sözleýşine guwananym.

Bu gün bolsa, höwes edip,
Sünnetine ýatyrýarys,
Pygamberimiz Ybraýymyň
Sünnetini bitirýäris..

Şatlanalyň agtygymyň
Giňden tutup süňnet toýun.
Dogan-gardaş, dost-ýarlarym
Bezediler meniň öýüm!

65. NÄMÜÇİN?

Nämüçin bir pursat ýaşan ömrümde
Dünýäniň eşretin öçürmeli men?!
El seren bagtyma elim uzatma:n,
Gül ömrümi ýalňyz geçirmeli men?!

Gowy iýip-geýip taýýar zatlardan,
Ogul-gyz eşretin görmelimikäm?!
Ata-enä berip gowy zatlary,
Keseden seredip ýörmelimikäm?!

Ýaş oglan gyzlaryň hany utanjy?
Taýýar aşaa ee bolmalymyka?!
Ogul-gelniň, gyzyň eşretin görmän,
Ata-ene şýdip ölmelimikä?!

Utanyň, siz – ýaşlar, namys-ar ediň,
Ata-enä azap bolýanyňyza!
Öz rahat, eşretli gününüz üçin
Borjuňyzy ýere salýanyňyza!

Hergiz gözden salmaň ata-enäni!
Ynjydyp, gazanmaň uly günäni!
Ata-ene bolup (her kesem bolsaň!),
Görersiňiz, – näme görkezen bolsaň!..

66. KAKAMA

*Beyik Watançylyk urşunyň ikinji topar maýyby,
Türkmen döwlet baýragynyň eýesi kakam
Aýnazarow Annanura bagyşlaýaryn.*

Dogumyň öýüdiň, gahryman kakam,
Akyly dürdäne, mähriban kakam.
Watana borjuny bitiren kakam,
Çagalarny ýola ataran kakam!

Hatarly ýollary merdana geçdiň,
Watan gorap, batyrlarça söweşdiň,
Parahat günlerde zähmetde bişdiň,
Zähmet bilen ömrün ötüren kakam!

Jeňde, işde öňde boldy, öwürdi,
Agyr günler depämizden sowuldy,
Goşa gyzy bilen dokuz ogully,
Baryny bagtyna ýetiren kakam!

Gujagyňa münüp-düşüp oýnadyk,
Seň saýaňda saýaladyk, ýaýnadyk,

Mähirlidin, mähriñden hiç doýmadyk,
Bizi depesine göteren kakam!

«Ylymdan-bilimden al,
oglum, paýyň!»,
 Beren pentleriňi tutaryn gaýym,
 Seni ýatlap oturýaryn her daýym,
 Biz diýip ömrüni ötüren kakam!

67. ŞU SENMI?!

Ot hem ýalny egin direşip geçen,
Söweşdeş ýoldaşym senmi, şu senmi?!
Ganhor faşistleriň ganyny seçen,
Ýaragdaş ýoldaşym, senmi, şu senmi?!

Depede şuwlaýar snaryad sesi,
Başyňy çaykaýar tüssäniň ysy,
Abat galan azdyr onki synasy,
Kyn günde goldaşan, senmi, şu senmi?!

Derýadan geçdik biz saljagaz ýasap,
Ädim ädilmäнди, asla, bihasap,
Ýaraslawl. Duşman gaçypdy tasap,
Goragdaş ýoldaşym, senmi, şu senmi?!

Sagdan-çepden gülle ýagyp dur, ýagyp,
Ýaralandyň elden oskolka degip,
Başyňy ýaýkadyň, biliňi egip,
Ýaradaş ýoldaşym, senmi, şu senmi?!

Maýyp bolup, öe dolanyp geldim,
Dostum, seni her gün ýadyma saldym,
Otuz sekiz ýyl soň hatyňy aldym,
Garaşan ýoldaşym, senmi, şu senmi?!

Gör, näçe ýyldan soň didaryň görüp,
Bagryma basdygym, gujagym gerip,
Gol doldy maşgalaň bagty da:ş ýaryp,
Syrdaşym Mämmeşä, senmi, şu senmi?!

68. MAŞYNYM KÖNE

Ýol gözegçi, haýyş edýän men senden,
Saklama sen meni, maşynym köne.
Saklandan soň käýinmäweriň menden,
Deň ýary işlänok, maşynym köne.

Tormuz basaň, hemme tekeri tutmaz,
Rulunda boşluk bol, diýeniň etmez,
Maşynyndan meňem göwnüm suw içmez,
Aglatmaň siz meni, maşynym köne.

Lampalary köýen, ýarysy ýanmaz,
Öçürdügiň, bu gün gaýdyp hotlanmaz,
Kömek bermä hiç kim ýanyma gelmez,
Sakladyň – ýatdygy, maşynym köne.

Gazyny gowşatsaň, derrew öçýändir,
Muftusy ýok, skoro kyn geçýändir,
Benzini köp ýakyp, ganym içýändir,
Saklama gardaşym, maşynym köne.

Karbýurator hapa, kyndyr sazlamak,
Müşgil togy ýitse, togun gözlemek,
Maňa agyr düşýär aýbyn gizlemek,
Saklama, polis dost, maşynym köne.

El tormozy bozuk, poworody ýok,
Dört tekerden tutýanjasy – ýeke-täk,
Öläýmli apteçkada derman ýok,
Taýagyňy ýatyr, maşynym köne.

69. GALDY

Bilmedim, perimiň, hüýrmüň ýa melek,
Durmuşda nämäni etdim men telek?
Neçüýn ýazgardyka meni şum pelek?
Mährem gözleriňde gözlerim galdy.

Elmydam hyzmatyň etmäge taýyn,
Daşyňdan guwanýan, men şoňa boýun,
Sen bir ýanar o:t sen, edemok oýun,
Kalymda köreýän közleriň galdy.

Eletmez sen, sözleň many-dürdäne,
Duýañok gürläňde, o:t berýäň jana,
Heniz sataşmandym beýle ynsana,
Kamatyňda zülpüň çözlenip galdy.

Ýüregme ornadyň, mährime siňip,
Her gezek göremde – galýaryn doňup,
Gezerin daşyňdan mydam guwanyp,
Dilde aýdylmadyk sözlerim galdy.

Şeýle diýýär geçen hem bar alymlar:
«Beýle gözellige dürs däl zalymlyk!»,
Gitdiň bir günlük däl, gitdiň aý-ýyllyk,
Sen dözdüň, yzyňda dözmeziň galdy...

70. OÝLANMADYŇMY?

Durmuşda ädilen bir ýalňyş ädim...
Näme boljagyny oýlanmadyňmy?!
Ýnamyňy ýakyp, ýandyryp ädiň,
Weýran kyljagyny oýlanmadyňmy?!

Kyn güne düşürip ogul-gyzyňy,
Bir azaşsaň, tapmak çetin yzyňy,
Her işde günäkär saýyp özüňi,
Geçen-geljegiňi oýlanmadyňmy?!

Kimse diňläp, kimse diňlemez sözüň,
Nädeýin, geljegňe ýetmese gözüň!
Içiňi hümläp, ahyr bir özüň
Ýalňyz galjagyňy oýlanmadyňmy?!

Il içinde mydam gysgadyr diliň,
Abraýdan düşenden ibaly ölüm!
Edeniňe puşman edipler telim,
Aglap öljegiňi oýlanmadyňmy?!

71. HALANMAZLYK

Halanmaýar gysganç, açgöz adamlar,
Halanmaýar işýakmaýan ýaltalar,
Gysganç, açgöz hemem bet niýetliler,
Söweş wagty gorkak mertden çalt öler,

Halanmaz durnuksyz, ikiýüzlüler,
Halanmaz ýerliksiz dili duzlular,
Boýy uzyn bolsa, akyly kelte,
Halanmaz boş wada-ýalan sözlüler

Ejiziň üstünden zalym bolýanlar,
Köplükde köp gürläp, «alym» bolýanlar,
Syryň aýtsaň, irden ile çykmankaň
Etrabyň içinde mälim bolýanlar.

Halanmaz gerekkä dymýan adamlar,
Gerek dälkä sözden gömýän adamlar,
Başganyň öýünde agzyny açyp,
Öz öýünde welin ýumýan adamlar.

Gynasagam, bar-da köpüň içinde,
Ýary – gybat, ýary – gepiň içinde,
Ýöne gowy bordy bolaýsa şular,
Köpüň içinde däl, bokuň... içinde.

72. BU DÜNYÄ

Nazar sal, gardaşym, öten-geçene,
Magtymguly diýgeç: «puçdur» bu dünýä.
Hezillik ýalydyr iýip-içene,
Ertir tursaň, garny boşdur bu dünýä.

Kimler gözi bilen gapy «suwlap» ýö:r,
Kim obada şagal bolup «uwlap» ýö:r,
Kim on gezek maşgalasyn «gowulap» ýö:r,
Garaz, başa düşen işdir bu dünýä.

Bir loly gelin deý ýylgyryp bakar,
El berip, bal berip, diliňi tapar,
Gujagyna gysyp, biliňi бүker,
Ganly goýny doly läşdir bu dünýä.

Bir begendi:r daýyňlara baran deý,
Bir begendi:r ýar jemalyn gören deý,
Öýle ukusuna ýatyp turan deý,
Saýa döner salym düýşdür bu dünýä.

Dünýä döräp, soňsuz ýyllar aşypdyr,
Muňa gelen ganhoruna a:şykdyr,
Ýa-ha, munuň garrap, akly çaşypdyr,
Ýa-da oglan başy ýaşdyr bu dünýä...

73. İÑÑILDÄR

Sürseň-de dünýäniň zowky-sapasyň,
Tüweleýläp gelen ýeller iňňildär.
Ýalançy hiç kime bermez wepasyň,
Dag, sährasy bilen çöller iňňildär.

Ýigitlige çykyp, ýara ýetişseň,
Bir biwepa ýassykdaşa sataşsaň,
Ynamyňa odun bolup tutaşsaň,
O:t söňüp, ojakda küller iňňildär.

Ýetişen çagaňdan görmeseň hözir,
Hemaýata derek bolsalar azar,
Dünýäniň keýpinden bolarsyň bizar,
Daşyňdan seredip, iller iňňildär.

Yzaly – ýakyndan ýetişen derdiň,
Dogan gepin çekip, güzabyn gördüň,
Gardaşdan aýrylyp, ýegşerdi gerden,
Tabytly gidilen ýollar iňňildär.

Ädimiňi ölçäp, çykargyn hasap,
Heleý bol, erkek bol, ýörmezler tasap,
Gussalarymy jemläp, goşgujyk ýasap,
Galam titräp, dodak, diller iňňildär.

74. LUKMANLARYM BAR

*Kardiologiýa FYKMH-nyň Ýürek keselleri
bölümüniň lukmanlaryna bagyşlaýaryn.*

Düşülse hassahana, –
Em-ýom hökmanlygym bar.
Sözleri şypa jana, –
Gülüp bakýanlarym bar.

Biri gelip, güldürer,
Gaýgy-gamy öldürer,
Göwnüm göge galdyrar,
Mähre ýakýanlarym bar.

Tapar bedeniň kemin,
Eglenmän eder emin,
Rahat alarsyň demiň,
Derdi ýykýanlarym bar.

Baş gezek barlap günde,
Zerre dert goýmaz tende,

«Git öýüňe, begen-de!»:
Golun çekýänlerim bar.

Diýdim: «Turman hiç haçan...»,
...Keselim umma gaçan,
Kitap baryny açan,
Ýene okýanlarym bar.

«Alkyş bilen är gögär»,
«Ýagmyr bilen ýer gögär»,
Ýagyş ýaly, Ýer-Göge
Mähir dökýänlerim bar.

Dert degdi şahyr Çara,
Şöhrat tebiplik käre!
Hak kylmasa biçäre,
Lukman eýlese çäre, –
Sagat çykýanlygym bar.

75. ÖMRÜŇ MANYSY

Il içinde gysga bolmasa diliň,
Sylag-hormat bolar – ömrüň manysy.
Käte bir-biregi görmäge geliň,
Dosty görmek bolar – ömrüň manysy.

Toýlar tut, çagyryp dost-ýar, gardaşy,
Agzybirlik bilen iýseňiz aşy,
Abraýly, sylagly maşgalaň başy
Bolup ýörmek bolar – ömrüň manysy.

Şatlykly, hasratly ýollary aşma:n,
Bilmersiň, kim dostuň, kim saňa duşman,
Ýalňyş bir iş etmän hem etmän puşman,
Şeýdip barmak bolar – ömrüň manysy.

Bir perdeden gopup dursa söwer ýar,
Başdaky gussany ýele sowurýar,
Göwün köşgüň gümmeszleri lowurdar,
Eýwan gurmak bolar – ömrüň manysy.

Aç ölen ýok ýa ýalaňaç giden ýok,
Ýeke özi dünýäň işin eden ýok,
Şu sözümiň rastlygyna jedel ýok,
Kysmat görmek bolar – ömrüň manysy.

Gözüň açgözlükden doýmanam biler,
Bu zatlary kâbir haýwanam biler...
Dünýäni tutan ýok. Imanyň bile
Gabra barmak bolar – ömrüň manysy.

❧ Т Е Р Т И П Х А Л ❧

1. BERKARAR WATANDA BAGTYÝAR DÖWRÜM.....	5
2. BAGTYÝARLYK DÖWRÜMDE	7
3. EZIZ DIÝARYM.....	9
4. WATANA SÖÝGI	10
5. BIZIŇKI	12
6. SÖÝMEK	14
7. WATAN GORAÝAN	15
8. GARAŞ!	16
9.TOPRAGYM.....	17
10. SENIŇKI	19
11. TÜRKMEN ÝIGIDI	20
12. ÝAŞAÝYŞ	21
13. DIÝARYMA NOWRUZ GELDI, ÝAZ GELDI	22
14. GELSENE, NOWRUZ!.....	23
15. SÖÝDÜM.....	24
16. BAHAR GELENDE	25
17. BU GÜN	26
18. GÖZELLİK.....	28
19. BIRDENKÄ.....	30

20. BAHAR PASLY	31
21. SILDEN SOŇKY GUDRAT	32
22. BAHARYŇ TÄSIRI	34
23. BAKSA GÖZLERIŇ	35
24. GÜLÇI GYZLARA	36
25. SARYGYZ	38
26. SONANYŇ	39
27. GÖRSEM HUMAÝYM	41
28. GOÝAÝMAK GALDY	43
29. SÖÝGI KELAMY	44
30. SÖÝGI	46
31. BESDIR	48
32. PURSAT	49
33. SENSIZ	50
34. HALADYM	52
35. GITDIŇ	53
36. BELENT BAŞYŇY EGIP	54
37. GYZ GÜLKÜSI	57
38. HAÝA	58
39. DAGLY GÖZEL	59
40. GÖWNÜM	60
41. HALY	62

42. BAGT	64
43. TÜRKMEN HALYSY	65
44. PYRAGY	67
45. BILDİŇ, PYRAGY!	69
46. DYMYK HOWA.....	71
47. AÝAL	72
48. AÝAL IGENJI.....	85
49. SALLAHYŇ GÜNI.....	88
50. ZENANLAR.....	90
51. SYRDAŞYM	91
52. TOÝ GÜNI	92
53. SOŇKY GEZEK	94
54. SOŇKY JAŇ ÜÇIN	95
55. MUGALLYMLAR.....	97
56. MÄHRIBAN KLASDAŞLAR	99
57. YNAMYŇDADYR	104
58. ÝAŞAMAK ÜÇIN	106
59. BOLUP GEZ	109
60. GYZYMA NESIHATYM	112
61. OGLUMA PENDIM	114
62. PENT	116
63. ENE-ATA BOLMAK.....	119

64. BUÝSANÇ GOŞGUSY	120
65. NÄMÜÇIN?	122
66. KAKAMA	124
67. ŞU SENMIi?!.....	126
68. MAŞYNYM KÖNE	128
69. GALDY	130
70. OÝLANMADYŇMY?	132
71. HALANMAZLYK	133
72. BU DÜNYÄ	135
73. IŇŇILDÄR.....	137
74. LUKMANLARYM BAR	139
75. ÖMRÜŇ MANYSY	141

GOŞGULARYŇ ELIPBIÝ BOÝUNÇA ≈ Т Е Р Т И П Х А Л ≈

A

AÝAL IGENJI.....	85
AÝAL	72

B

BAGT	64
BAGTYÝARLYK DÖWRÜMDE	7
BAHAR GELENDE	25
BAHAR PASLY	31
BAHARYŇ TÄSIRI	34
BAKSA GÖZLERIŇ	35
BELENT BAŞYŇY EGIP	54
BERKARAR WATANDA BAGTYÝAR DÖWRÜM.....	5
BESDIR	48
BILDIŇ, PYRAGY!	69
BIRDENKÄ	30
BIZIŇKI	12
BOLUP GEZ	109

BU DÜNYÄ	135
BU GÜN	26
BUÝSANÇ GOŞGUSY	120

D

DAGLY GÖZEL	59
DIÝARYMA NOWRUZ GELDI, DYMYK HOWA.....	71

E

ENE-ATA BOLMAK.....	119
EZIZ DIÝARYM.....	9

B

GALDY	130
GARAŞ!	16
GELSENE, NOWRUZ!.....	23
GITDIŇ.....	53
GOÝAÝMAK GALDY.....	43
GÖRSEM HUMAÝYM	41
GÖWNÜM	60
GÖZELLİK.....	28

GÜLÇİ GYZLARA	36
GYZ GÜLKÜSI.....	57
GYZYMA NESIHATYM	112

H

HALADYM.....	52
HALANMAZLYK	133
HALY	62
HAÝA.....	58

I

IŇŇILDÄR.....	137
---------------	-----

K

KAKAMA	124
--------------	-----

L

LUKMANLARYM BAR	139
-----------------------	-----

M

MAŞYNYM KÖNE	128
MÄHRIBAN KLASDAŞLAR	99

MUGALLYMLAR.....	97
------------------	----

N

NÄMÜÇİN?	122
----------------	-----

O

OGLUMA PENDİM	114
OÝLANMADYŇMY?	132

Ö

ÖMRÜŇ MANYSY	132
--------------------	-----

P

PENT	116
PURSAT	49
PYRAGY	67

S

SALLAHYŇ GÜNI.....	88
SARYGYZ	38
SENİŇKI	19
SENSIZ.....	50

SILDEN SOŇKY GUDRAT	32
SONANYŇ	39
SOŇKY GEZEK	94
SOŇKY JAŇ ÜÇIN	95
SÖÝDÜM	24
SÖÝGI KELAMY	44
SÖÝGI	46
SÖÝMEK	14
SYRDAŞYM	91

Ş

ŞU SENMi?!	126
------------	-----

T

TOPRAGYM	17
TOÝ GÜNI	92
TÜRKMEN HALYSY	65
TÜRKMEN ÝIGIDI	20

W

WATAN GORAÝAN	15
WATANA SÖÝGI	10

Y

YNAMYŇDADYR	104
-------------------	-----

Ý

ÝAŞAMAK ÜÇİN	106
ÝAŞAÝYŞ	21
ÝAZ GELDI	22

Z

ZENANLAR	90
----------------	----

